

SÜMEG ÉS VIDÉKE

(SÜMEG-SZENT-GRÓT.)

TÁRSADALMI HETILAP.

A SÜMEGVIDÉKI GAZDAKÖR ÉS A SÜMEGI NÉPBANK HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden vasárnap.

HIRDETÉSEK: 2 hasabos poltsor egyszeri hirdetésnél 18 Hl., többszöri hirdetésnél 14 Hl. — Hivatalos hirdetésnél minden szó 4 Hl. — Hirdetéseket és díjakat HORVÁT GÁBOR nyomdájába küldendők.

Előfizetési árak:	
Egész évre	8 kor.
Fél évre	4 kor.
Negyed évre	2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.	

Felelős szerkesztő:
ÉLES KÁROLY.
A kiadók nevében:
Lukonich Gábor dr.
Bárdi György dr. Darney Kálmán.

A lap szellemi részét illető közleményeket a szerkesztőséghez kérünk.
Előfizetési pénzek Horvát Gábor könyvnyomdájába küldendők.
Kéziratokat nem küldünk vissza.

Idealizmus.

Életerős manapság csak az a nép, mely idealizmusát a múlt emlékeiből meríti. Hazafias csak az a polgárság, melynek szívében ott él a nemzeti hősök, a porladozó nagy hazafiak emléke s tetteik lelkesíteni, serkenteni tudják a jelen nemzedéket.

A világ mintha kezdene végleg elmerülni az anyagi kérdések tömkelegében. A hajsza a kenyér s a vagyon után, mintha mindinkább elfojtaná a nemzeti érzés idealizmusát, a történelmi nagyságok emléke mindjobban belemerül a feledés tengerébe s maholnap ott leszünk, hogy csak a levéltárak és tudósok fogják tudni, hogy voltak ők is és éltek a hazáért.

Egy sajnálatos tényt kell konstatálnunk: azt, hogy ebben a rohamosan fejlődő országban a polgárság zöme már nem csüng azzal a lelkes rajongással a múlt magyar nagyságainak emlékének, mint az egykor a nemzeti idealizmus, mint a hazafentartó politika szempontjából is kívánatos volna. Mi ez a jelenség? Nem egyéb, mint a hazafias érzés hanyatlása, a nemzeti idealizmus csökkenése.

Idealizmus! Elkopott, tartalom nélküli való fogalom a modern irástudók előtt. Mily igazságtalanok s mennyire helytelenül bírálják az ember lelki világát azok, akik az idealizmussal, mint a tömegeket mozgó erővel leszámoztak s

helyette a szürke lenni vagy nem lenni igéit harsogják ezerféle változatban a tömeg fülebe! Van idealizmus! Magunkba szívjuk azt az első lélegzetből, melyet tudónkba szívunk, belénk oltja ez a róna, ez a hegy, ez a nyelv és felénk ragyog Magyarország történetének minden lapjáról. S az új apostolok elnyomják a velünk született erényt, elnyomják internacionális jelszavakkal, számokkal és német bölcsészek elméleteivel.

S így hamisítják meg a polgárság közvéleményét. Így formálják a magyar lelkeket és veséket — holott egyesegyedül az idealizmus az, mely ezt a nemzetet a nemzetek sorában föntartotta. Evszázados háborúság, vesztett csaták, gazdasági tönkrevadások után százszor és ezerszer rázta fel az idealizmus ezt a népet és megóvta, diadalra vitte minden vészek között.

Nemcsak a magyarnak volt meg ez az idealizmusa. Nézzük a nagy Németország, Franciaország, Olaszország s bármelyik kultúr nép történetét: látni fogjuk, hogy a zavaros korszak fölött ott ragyogott mindég a nap: az idealizmus. Ez volt évezredek át a felsőbb erő, melyet a gondviselés oltott az életrevaló fajok szívébe, ez óvta meg állami és egyéni szabadságukat.

Ettől az erőtől ne engedjük megfosztani magunkat. A magyar idealizmussal együtt mulna el a múlt mélység tengerében a nemzet is. Térjenek jó

utra a hamis apostolok s ne másítsák meg áltanaikkal a lelkeket a Duna-Tisza földjén, mert nemzeti romlást készítene elő.

Nagy nemzeti események évfordulói évről-évre kevesebb magyar polgárt ösztökélnek az ünneplésre. A megszentelt helyek, ahol hősök vére folyt, a szobrok és templomok, melyek történelmi nagyjaink emlékét hirdetik, mind pusztábbak és elhagyottabbak lesznek, a lelkekből kivész a dicső múlt tudása, a szívekből a kegyelet. Ha így tart, husz, harminc esztendő múlva orgiáit ül ebben a hazában az internacionálizmus és ha akkor jön majd egy újabb nagy vihar, az végig fog seperi a nemzetet, amely a múltját elfeledte, megtagadta.

Egy tényező van, mely ezen a nemzeti betegségen segíthetne: az iskola. Ugy az elemi, mint a közép és szakiskola. Az egyetemen már hasztalanul hirdetik a nemzeti idealizmust, annak a fiatal férfinak, akinek gyermekkorában sivatárossal töltötték meg a lelkét.

Tanítók és tanárok: tőlük függ a nemzeti idealizmus megmentése, visszahozása. Emlékezzenek a régiokról az iskolában, minden nap, minden alkalommal, hogy a jövő nemzedék minden idealizmusával csüngjön a multon. Emlékezzünk régiokról: kulturmisszió ez és a tanár és a tanító, ki növendékei előtt nem emlékezik a régiokról, kötelességét rosszul teljesíti.

Falun.

Visszatekint a nap még egyszer a tájra,
Alámerül aztán: megszakad sugára,
Hazatér a jószág tarlót legelőről,
Porfelleget verve a kiszáradt földről.
Fáradtan a pásztor nyugalomra vágyik,
Nezei munkások, egyik úgy, mint másik.
Meggzólal a harang áhitatos hangja,
Imát mond a falu apraja és nagyja.
Azután elköltik a kis estebédet,
Nyugalomra térnek gazdagok, szegények.
A kuvasz is alszik, nyugton lehet mostan:
Ilyenkor nem jár még senki a tilosban.
Néma lett a tájék, elcsendesült minden,
A bakter van ébren, most csak az nem pihen.
Ő az éjnek őre, hű toronyórája:
Tízet fű most éppen, bár eggyel több járja
S hogy még ez az egy se maradjon fenn talpon,
Altatódal zendül ezer békalanton.
Van is foganatja, mert egy nyílt tornácon
Elnyújtózik ő is, lenyomta az álom.

Nesztelenül lépked a hold fenn az égen,
Ezüstsín palástját kiterjeszti szépen.
A sok apró csillag oly reszketve fénylik,
Nehogy megzavarja a föld munkás népit.
Lágy szellő alakban az Ur őrangyala
Úde csókot lehel a fáradt ajkakra.
Örömkönnny rezg az Ur jószágos szemében,
Áldás lesz belőle munkás magyar népen.

Csernay József.

Terraszon.

A méla, holdas éjszakában
Száll a sejtelmek hollószárnya,
Kereng, kereng suhanva lágyan
S a gondolatnak nincsen árnya . . .

Utját jelzi a hold sugára
S amerre száll, fényesség támad,
Milliónyi az üdve-bája
A méla, holdas éjszakának.

Hideg kőre fejem lehajtva,
Égő szemmel az éjbe nézek
S egy bokor ágán rengve rajta
Leigéz — egy parányi fészek . . .

Madártanya . . . Oh, lesz-e egykor
Egy ringó ágnak olyan fészke,
Melyet virágos kikeletkor
Más bámul majdnem megigézve?

A méla holdas éjszakában
Száll a sejtelmek hollószárnya,
Kereng, kereng suhanva lágyan
S a gondolatnak nincsen árnya . . .

Pakots József.

Ö S Z.

— A Sümeg és Vidéke eredeti tárcája. —

Nem kicsinált, kiszámított terv, igazi meglepő véletlen volt, hogy találkoztak. — Találkoztak tíz hosszú év után, hűvös őszi estén: hervadó virágok, hulló falevelek, elnémult madárdal, megsemmisült remények idején.

Felismerték egymást az első pillantásra!

Hogyne, hiszen mily hatalmas lánggal lobogott egykor lelkükben a kölcsönös szerelem, amit egymásnak édes szép dalokkal vallottak meg. És a fájdalom, mely lelküket meglepte az elváláskor, mely tán most is gyötörte szívüket, vagy elhallgatott, elrejtőzött, arcukon hagyva uralkodásának a jelet.

A férfi barátságos üdvözlés után — tán hogy magát a leány előtt tisztázza s a szemrehányást magáról elhárítsa — közönyös hangon mondta:

— Mindketten megváltoztunk, Mari!

Mari elfordította arcát, mintha mitsem bánatná a hang, mintha nem is sértené, de akaratlanul újra visszahátrétt reá, szemében a fájó érzelmeknek, mélységes keservnek egész országa ragyogott.

— Emil!

Ezt a nevet mondta, mintha valami fájdalmas álmában mondaná, mintha a szívének elrejtett sebéből tépődnie s többet nem szólt, de a szeme beszélt:

— Mindketten? Én nem! Nézz a lelkembe, mily fényességgel ragyog ott most is a te neved! Mint akkor, mikor elbucusztam tőled. — Azt a meleget, azt a világosságot, azt a tisztaságot, melyhez a tiéd is hasonlított egykor, én megőriztem az élet vész viharában. Pusztító forogtatásban, kegyetlen csatákban harcoltam a mindennapi létért, száz kísértő démon, — száz aranyszavu kigyó csábjainak ellenálltam. Lelkem mélyén édes gyönyörrel őriztem emlékedet, küzdve szegénységgel, nyomorúsággal, gazda-

Megyebizottsági tagok választása.

Holnap, október hó 21-én újra az urna elé szólítják a választó polgárokat, hogy válasszák meg azokat a férfiakat, akik hat éven át a vármegye székesházában a képét viselni fogják. Méltóztásuk elbírni, fontosabb kérdés ez, mint első tekintetre látszik és sokkal fontosabb, mint ahogy általában ezt a kérdést a választó polgárok kezelni szokták.

Mert tagadhatatlan, a vármegyének nem csupán a saját ügyei vitelében, hanem az állami, községi és társadalmi élet funkcióinak végrehajtásában vagy intézésében is elsőrendű szerepe van.

Nevezetes anyagi, kulturai és közegészségi ügyek a vármegye útján nyernek elintézését. A közigazgatásnak ezer szála ebben az intézményben fut össze.

A községi életnek pedig alig van olyan mozzanata, amely oda ne kerülne jóváhagyás végett a vármegye közgyűlése elé.

Kell tehát, hogy a választó polgárok a megyebizottsági tagok választásában élénk érdeklődést tanúsítsanak. Midőn azonban a választásban résztvesznek, egyedül és kizárólag csakis a közügyek szolgálatára vezesse őket.

Se párt, se atyafiság, sógorság, se jóbarátság ne gyakoroljon rájuk befolyást. Csak azt tekintsék, hogy akiket bizalmukkal megajándékoznak, azok e bizalomra méltók is legyenek.

Olyan férfiakra ruházzák tehát képviselőket, akik elsősorban úgy a megyei, mint a vidéki és a községi élet ügyei iránt eddig is megfelelő érdeklődést tanúsítottak, akik ott voltak minden, még a kisebbrendű kérdések tárgyalásánál is és akik e kérdések tárgyalásában a kellő értelmi erővel és megfelelő erkölcsi bátorsággal is vettek részt. Olyan férfiakra szavazzanak, akik szemé előtt, lelke előtt mindenkor és kizárólag a közjó lebegett, akiknek minden szavát, lépését, tettét csupán az összes polgárok jóvalta irányozta. Olyan férfiakat ékítsenek föl a nobile officiummal, akik nemcsak a mások, hanem még a maguk érdekeiket is föl tudták áldozni a közérdek előtt, ha ez azt éppen úgy kívánta. És e férfiakban legyen meg egyúttal a megfelelő szellemi tehetség, a magasabb látókör, a

széleskörű ismeretség és összeköttetés is, hogy álláspontjuknak, amely mindig a nagyközönség álláspontja is, érvényesítésére a kellő eszközökkel rendelkezzenek.

A megválasztott férfiak aztán tartásuk lelkiismeretbeli kötelességüknek, hogy a mandátummal járó kötelességeket lelkiismeretesen, becsületesen teljesítsék is. A választást ne csupán megtiszteltetésnek vegyék, hanem olyan megbízásnak is, amely midőn szép jogokkal ruházza fel őket, egyszersmind kötelességeket is ró rájuk. Azt a kötelességet, hogy a vármegye, a község vagy a kerület és a választó polgárok érdekeiért is sikrá szálljanak és ezeknek megvalósításáért önzetlen szívvvel, jóakarattal és teljes buzgalommal munkálkodjanak.

Ne tekintsék a nobile officiumot üres címnek, amely talán hiúságuknak kedvez, de azután semmi egyéb nem kötelez. Ellenkezőleg, tekintsék olyan kitüntetésnek, amelyért azután dolgozni is kell.

Mert a megyebizottsági tagság jogokat ad, de egyúttal áldozattal is jár. A gyűléseken való megjelenés időt, pénzt, fáradságot követel. Aki ezt az áldozatot sajnálja a közügyektől, az ne pályázzék polgártársainak bizalmára és a választást ne fogadja el.

Ha a fentti szempontokat megszüvelik a választók, úgy arratermett képviselők jutnak majd a vármegye tanácsába s akkor majd megszűnik az az állapot, hogy nem csupán szenzációs ügyek, személyi kérdések, választási esetek toborozzák együvé a megyei képviselőket, hanem a talán kevésbé érdekes, de annál üdvösebb közkérdések is. És ha ilyen képviselők alulak a törvényhatóság, akkor meg fog szünni az az állapot, hogy egy-egy gyűlésen csakúgy cselleng az a néhány szál képviselő, aki megbízatását komolyan véve, annak megfelelni erkölcsi kötelességének ismeri.

Két óhajattal fejezzük be cikkünket. Az egyik az, hogy mutakozzék e fontos kérdésben a választók részéről élénk érdeklődés, tárgyilagosság és okos körültekintés; a másik pedig az, hogy a megválasztott férfiak legyenek a választó polgárság bizodalmanak hűséges letéteményesei és a rájuk bízott érdekek gondos őrzői és ápolói.

gabbnak éreztem magam országok, birodalmak királyainál, az én tündérvilágommal, a te szerelmeddel. A te szerelmeddel, Emil, mit nekem adtál, amiért én cserében odaadtam volna az üdvösséges menyországomat! Te szavadat adtad nekem, — tudod, gyöngyvirág volt a hajamban, meg a te gomblyukadban s fölötünk a nagy hárszon kis madárka szerelmes dala hangzott, — azt mondtad: egy év múlva értem jössz. Nem, ne hídd, nem éreztem csalódást, amikor nem jöttél, azt gondoltam, nem jöhetsz. Ugy biztam benned, mint az Istenemben, szavaidnak úgy hittem, mint az Isten szavainak. Vártam rád édes reménységgel, forró szerelmmel! Hogy mult az idő, hogy még sem jöttél, azért sem tettem egyetlen gondolattal sem szőrehabnyást, ha mégis föl-fölebredt a lelkemben a rossz kísértő, mely ellened szólt, mindig találtam menteséget számodra! Olyan ragyogó fényben állottál te mindig a lelkem oltárán, mint a nap az égen . . .

Igy mult el a tavasz, így álmodtam végig az ibolya, a gyöngyvirágnyalás idejét, így léptem át életem nyarába!

Oh az a forró nyár, oh az a forró tűz! Amikor azt hittem, hogy közel az idő, amidőn minden hatalom ellenkező szavára te is meghódolsz már annak a szentségnek, annak a kimondott ígéretnek, — helyetted egy hír jött, egy hír föléled, mely gyászszalagot font körül a lelkem oltárán! Hamar elmúlt a nyár, hamar megfogta a hervadás a virágokat! A dalt, az életet, az édes álmodat, a tündöklő érzelmeket de hamar megszálította az ősz! Ne, ne félj: A te neved most is ott van, fényben, ragyogásban megőrizve,

tisztán, virágok, csillagok között, csak a lelket fogta meg az ősz, csak annak virágai hullanak, levelei sárgulnak, elhal a dal, ami előbb betöltte . . .

S most, mikor már értékét veszte az adott szó, mikor már az az eszményi alak, kit lelkemnek oltárára emeltem szépséges ideálomnak, melynek eredetijét eltettem, elszírtam, mint ahogy a föld elteti virágait, diszeit, most ide állsz elém s azt mondd vigaszképpen, azt mondd az ígért beváltása helyett: megváltoztunk mind a ketten!

Ha nem úgy volna minden, mint ahogy elbeszéltem, hangos kacagással felelnék szavadra, vígan mulatoznék az elmúlt bohóságokon; de így, lelkemnek ezzel a lassu haldoklásával nem tudok mást tenni, mint megbocsájtok neked, feloldalak minden bűnből! . . .

S mint a haldokló, mikor végső sóhajjal bucsuzik az édes napsugártól, olyan sóhaj szakadt fel újra Mari kebléből s az a sóhaj a drága névre változott:

— Emil!

Mig e beszéd, e sóhaj tartott, mig ez a nagy némaság, tele a szelid szemek hangos beszédével tartott, a férfi szivéről lepattogott a könny kemény burka s végre odaborult a lány elébe s faldokolva tördel:

— Oh, Mari, bocsás meg!

A lány megfordult helyéből s távoztában mondta a megtért kedvesnek:

— Ősz van, közeleg a tél! Én megbocsájtottam, Isten veled!

Németh Hermin.

Forgácsok.

Szó, ami szó, hanem elkelve kissé több világosság ebben a városkában is. Kivált a malom uccában az alsókat és a gőzmalom tájékán. Csodálkozom is a környéki lakosokon, hogy nem ostromolják meg a képviselőtestületet egy szerény petroleum-lámpáért.

No, de városunkban még is van holmi kis gyér világosság, ami megmenti az embert attól a pektől, hogy betörje az orrát. Am a vasuti állomáshoz vezető úton olyan egyiptomi sötétség uralkodik, hogy bicskával lehet faragni. Az este 8 órakor jövő utasok kézzel-lábbal dolgoznak a szurok sötétben, hogy valahogy három annyi idő alatt bejussanak a városba. Még ugyan senki sem törte bele a lábát, hanem hogy hamarosan megcsik, mérget veszek rá. Akkor majd ott is lesz valami kis lámpácska. Addig ugyan nem, akár hogy rimánkodnak is a botorkáló, bukducsoló utasok:

— Több világosságot!

A magyar nép egyik-másik tagja szeret *uridsan* beszélni. Kivált ha kaputos emberrel vagy pláne hatósági személlyel áll szóba. Ilyen urias beszédből ime egy kis mutató:

— Hát kérem, tekintetes ur, a dolog aképpen formálódván, hogy az a három gyerek gyűtt velünk szembe. Pajtásom rájuk szólván, hogy forduljanak vissza. Kettő vissza is fordult, hanem a harmadik *ellenkezéleg tömegesett*. Erre a pajtásom nyakon teremtven.

Más. — Hova, hova? Pál bácsi!

— Menek óra be, *utánosnyi a sort*.

Más. Feltűnt a hatóságnak, hogy az egyik faluból a halottkém *gerincagymeru*-et jelentett az összes halálesetek okául. Kiküldötték hát az orvos urat, kutassa ki: micsoda járvány uralkodik a faluba. A doktor úr kérdőre veszi a halottkémét. Ez imígyen felel:

— Hát, megkövetem a tekintetes doktor urat, olyan szép betegség az a *gerincagymeru*.

Kisült, hogy a jámbor falusiak egészen közönséges nyavalyákban patkolnak el, csak a halottkémnek tetszett a *gerincagymeru*.

Más. Az egyszeri csizmadia új címtáblát föstetett. A nyalka csizma alá odapingáltatta aranyos betűkkel:

Kordován Mátvás

osizmadia és kéjgáz.

Egy úri ember szörnyen kíváncsi volt, mit jelent ott a kéjgáz. Megkérdezte hát a mestert. Ez felele imígyen:

— Hát kérem, magam sem tudom, mi az a kéjgáz, de nekem gyönyörűséget okoz ez a szó „kéjgáz”. Odaföstettem hát a címtáblámr.

Magyarország az anketek hazája. No, ha egyebet nem, egy-egy terminus technikust gyártanak ezek az anketek. A legújabb, amit a vallás és közoktatásügyek miniszteriumának egyik anketja gyártott, a középiskolák orvostanáira vonatkozik. Lesznek hát ilyen névjegyek:

Dr. Komma Bacillus

középiskolai egészséggyógyász.

Hjah! nálunk ilyen titulusokkal emelik az orvosi rend helyzetét és gazdagítják a „csizmadia stílus” szótárát. Csak annyiban különbözik a halottkém és Kordován Mátvás uram stílusától, hogy az anket gyártotta szó lassan-lassan bele is eszi magát a magyar nyelvbe, mint a rozsd a buzavetésbe.

Bugáth szelleme még mindig hazajár.

H I R E K.

— Lapunk mai száma 6 oldalra terjed

— **Előléptetés.** *Szig!* Jánost, a sümegi vasuti állomás pénztárosát túskevári állomásfőnökké léptették elő.

— **Eljegyzés.** *Orosz* Jenő gulácsi körjegyző eljegyezte *Pataki* Sándor sümegi utbiztos kedves leányát, Mariskát.

— **A mezőgazdasági bizottság gyűlése.** A sümegi járás mezőgazdasági bizottsága f. hó 16-án Füzik Gyula főszolgabíró elnöke alatt gyűlést tartott, amelyen a bizottság tagjai közül Bogyay János, Gyömröy János, Hácky Kálmán, Kardos Lázár, Pintér Lajos és Sugár Jákó vett részt. Ezen az elnök előterjesztette a jegyzőségektől beérkezett névsort azokról a mezői munkásokról és cselédekről, akik hosszabb idő óta egy helyen dolgoznak. Ezek közül három mezői munkást és három cselédet terjesztenek föl a földmivélségi miniszterhez jutalmazás végett.

— **Az ezer éves ünnep emléke.** Október második vasárnapján, 13-án ünnepelte a katolikus egyház magyar hazánk ezer éves fennállásának emléknapját. A plébánia-templomban egybegyűlt hívő közönség lelkületét Pap József kántor gyönyörű hazafias és vallásos, érzelmetől áthatott Mária-énekeivel valóságos elragadtatta. A mise végén a Himnuszal esdették le Isten áldását erre az anyji jó és balsorsot átélő magyar hazára.

— **Rendkívüli megyei közgyűlés.** Zalavár-megye törvényhatósági bizottsága október 19-én délelőtt 10 órakor rendkívüli közgyűlést tartott, melynek tárgyát az esküdtbírósról szóló 1898. 38. t. c. 18. §-ában említett bizalmi férfiak megválasztása képezte.

— **Pótválasztás.** Baksán és Letenyén f. hó 17-én ejtették meg a pótválasztást. Letenyén Cseznák József szabadelvű párti visszalépő, Szűllő Géza néppárti képviselőnek kiáltották ki. Baksán a szavazás reggelig tartott. Darányi Ferenc ügyvédet néppárti program alapján választották meg a szabadelvű párti Berger Ignáccal szemben.

— **Megyebizottsági tagok választása.** Holnap, október 21-én ejtik meg a megyebizottsági tagok választását. Sümege az elnök *Bárdi György dr.*, helyettese *Németh János* plébános lesz. A választás reggel 9 órakor kezdődik és délután pont 4-kor zárják be. A választásra azok jogosultak, akik országgyűlési képviselőre is választották. — Csabrendeken Bogay János és Oszterhuber Lajos; Ukkon Gyömörey Gáspár és Szűcs Zsigmond; Mihályfán Kardos László és Hayden Sándor; Túrján Szabó Károly és Berényi Jenő; Zala-Szent-Gróton Bezerédj László és Botfy Péter; Zala-Szent-Lászlón Batthyány Ernő gróf és Hertelendy József az elnökök, illetve helyettesek.

— **Olvasó kör Csabrendeken.** Csabrendeken október hó 13-án a polgári olvasó kör újból való megalakulása tárgyában az *Arany országnak* címűt vendéglő emeleti helyiségében Csabrendek intelligenciája gyűlést tartott. Ez alkalommal egyértelműleg elhatározták, hogy egy nyilatkozatot bocsájtanak ki, amelyen az aláírók arra kötelezik magukat, hogy az olvasó egyesületnek 3 éven át évi 8 korona tagsági díj fizetése mellett tagjai lesznek. Október hó 20-án közgyűlés lesz, melynek tárgyai lesznek: *Az igazgatóválasztmány megválasztása. Egyéb indítványok tárgyalása.* A kötelező iratot már annyian aláírták, hogy a kör fennállása biztosítva van. A kör létesítése körül Posgay Andor gyógyszerész nagy tevékenységet fejtett ki. A kör helyiségei a fentemlített vendéglőben lesznek.

— **Egy öreg pár halála.** Tóth István zala-mihályfai lakos 85 éves korában e hó elején elhunyt. Felesége, aki már szintén 84 év terhe alatt roskadozott, nagyon szívére vette urának halálát, akivel 63 hosszú év jó és balsorsát osztotta meg s a mult hétlőn ő is utána ment férjének. Csak két hétig élte túl hitese társának halálát. Most ismét együtt vannak ott künön a temetőben s bizonyára boldogok ismét, hogy rövid szünet után újra összekerültek. Tóth József sümegei órásmester szülőit gyászolja az öreg párban.

— **Vidéki színészet.** *Dobó Sándor* színigazgató f. hó 15-én fejezte be társulatával előadásait Kis-Celben. Mint az előadásokból kitűnik, a társulat elsőrendű erőkből van összeállítva, úgy hogy a társulat ellen semmi kifogás nem tehető. Legutóbb színre került a *Nani*, melyben a főszerepet a társulat jeles primadonnája, *Várady Margit* játszotta a lehető legnagyobb sikerrel. Énekszámaival — de különösen a II. felvonásban *Egy aranyos legényke* című énekét — zajosan megtapsolták és háromszor megismételtették. Sikkes játékával és behízelgő, kedvesen csengő hangjával teljesen meghódította az ottani közönséget. A sok tapsnak és éljenzésnek — amiben részesült — se eleje, se vége nem volt. Jók voltak még: Horvát Kálmán, Csiki, Papir Sándor, Gulyásné, Gulyás stb. A társulat téli állomáshelyére, S.-A.-Újhelyre ment.

— **Halnak, halnak, egyre halnak és fogynak a 48-as honvédek.** Október 6-án a zalai Mike községben Konkoly Lajos nyug. százados halt meg 85 éves korában. Végig küzdötte a szabadságharcot, sokáig bujdosott, majd itthon gazdatiszt s bérlő lett. A független szabad Magyarországért lelkesedett mindig és most álmodik róla a sirban.

— **Népfőlkölk szemléje.** A sümegei járás területén tartózkodó népfőlkölk szemléjét a következő rendben tartják meg: október 24-én Sümege és Csabrendek nagyközségek, 25-én a galsai, káptalanfai, ukki és gógánfai, 26-án a bazsai, mihályfai és nyirádi jegyzőségek. A szemléte a szokott helyen tartják meg.

— **A gépipar válsága.** A hosszantartó gazdasági pangás súlyosan nehezedik a magyarországi gépiparra, mely oly nagy válsággal küzd, hogy ez idő szerint 20.000 munkás áll foglalkozás nélkül és legközelebb még 10.000 veszíti el munkáját. Jellemző adatok a következők: azokban a gyárakban, ahol műlakatos-árakat készítenek, a régi 10.000 munkás helyett most 1500 dolgozik, a vagongyárakban 8000 helyett 3000, a vasöntödékben 3000 helyett 1000, a Ganzgyárban 12—15.000 helyett 6000 s így tovább. A munkások a kormányhoz akarnak fordulni segítségért.

— **Bazsi községe csak nem tud postahivatalt kapni.** A kereskedelmi miniszter a csekély forgalom miatt most is megtagadta a posta fölállítását.

— **Vidéki munkaközvetítő intézetek.** Fontos és nagyon hasznos intézmény megvalósítását vette tervbe a kereskedelemügyi miniszter. Hogy a vidéken észlelhető munkahiányt megszüntesse és a munkaadó és munkás között a munkaközvetítést előmozdítsa, állami munkaközvetítő intézeteket szándékozik felállítani a nagyobb vidéki városokban, melyek a hasonló célu budapesti intézet mintájára díjtalanul fogják végezni a munkaközvetítést. Hogy az egyes városokban észlelhető munkahiányt és kereslet közötti arányról tájékozást szerezen, leiratot intézett a miniszter a kassai, pécsi, szegedi és győri keresk. és iparkamarához s a tőlük beérkező jelentések alapján fog határozni a vidéki munkaközvetítő intézetek felállítására tekintetben. Minthogy már eddig is több vidéki kamara kérte a minisztert ilyen munkaközvetítő intézet létesítésére, valószínű, hogy már közel jövőben meg fog valósulni ez az üdvös intézmény, mely hivatva lesz a vidéki munkaviszonyokat rendezni és a munkásoknak lehetőleg állandó foglalkozást biztosítani.

— **Vasuti menetrend.** Az ukki és türjei állomáson a türelemszakasztó várakozás tovább is megmarad. A közigazgatási bizottság föliratára a csatlakozások kedvezőbbé tétele végett a kereskedelmi miniszter azt felelte, hogy a kérelemeket nem teheti.

— **Fűszeresek érdekében.** Darányi Ignác földmivelügyi miniszter körrendeletet adott ki valamennyi törvényhatóságnak, mellyel a gyarmat- és fűszerárakkal országos és heti vásárokon kereskedő, vándorló és iparigazolvánnyal nem bíró árusok önkényeskedését tiltja és elrendeli, hogy fűszert és gyarmatárakat vásárolni csak az erre jogosult és iparigazolvánnyal bíró kereskedő hozhat forgalomba.

— **A muri vége.** Az Urnak napja volt. — A vidám dana folyt. — Ömlött a hegy leve — a gégen lefele. — forog a vig pohár — és sebes táncot jár. — A jókedv forrongra — immáron fortyana, — a szemek csillognak, — az arckok pirulnak. — Pohár csak bujdosik — egész napszállatig. — No még egy kancsóval, — kiáltják nagy szóval. — A kancsó megtelik — s az egyik leesik, — a sárga földre le, — mint ősapja: Noe. — A nap nem nézheti, — arcát eltemeti — vastag sötétségbe. — Leszáll az éj leple. — Társak! mit csináljunk, — disznó lett barátunk. — A murci lelte — s fektette a földre. — Tegyük talicskába, — ha már olyan kába — s a murcit nem bírja, — toljuk haza nyomba. — Talicska nyikorog, — a föld meg úgy forog, — csillagok táncolnak, — kánkánra bomolnak. — A kapu csikordul. — Talicska befordul, — a részeg kifordul — és mozdulatlanul — fekszik az udvarba — s Pincsi nyalogatja. — Ki volt az est hőse? — Szerk. uram, ne kérjé.

— **Leforrázott kisdéd.** Cifit István helybeli csordás felesége f. hó 14-én délután kis leányát, Rozát föltette a tüzhelyre. A kisdéd hogy, hogyan egy fazék forróvizet magára döntött s ez baloldalt összeégette. Bevitték a kórházba, ahol az orvos megállapította, hogy a kis lányka súlyos égési sebeket szenvedett. Az eljárást megindították.

— **Megbőszült tehének.** Folyó hó 14-én két tarka tehén huzott egy üres szekeret a Kossuth Lajos utcán végig. A tarka tehének megszilajodtak, s nyargaltak végig az utcán. Szappan Józsefné bazsai asszony nem tudott menekülni a tehének elől, fölölték s a szekér átment rajta. Szerencsére nagyobb baja nem esett, csak a kezét fejté ütötte le. Volt azonban csődület s a gazda szidalmazása.

— **A falusi gyermekek korcsmázása.** Zalavár-megye szabályrendeletet alkotott, mely a 16 éven aluli gyermekek korcsmázását tiltja. Ez üdvös, a közérkölcseket előmozdító szabályrendeletnek mily üdvös hatása lehetne, ha azt végrehajtanák a községi előjárók. Azonban sajnosan tapasztaljuk, hogy e szabályrendeletéről a vendéglősöknek semmi tudomása sincs. A nép nem olvassa s így tudomása sem lehet róla. Ki

nem hirdetik dobszóval. Mily üdvös volna, ha e szabályrendeletet minden vendéglősnek az ivókban ki kellene függeszteni. Így most a szabályrendelet ellenére a nép gyermekei reggelig liquoroznak a korcsmában. 8—9 éves gyermekek cigarettáznak, szüleikkel együtt, kikkell oda-mennek.

— **Levágta az ujjait.** Balog József molnár-legény a díszeli malomban f. hó 17-én egy éket faragott, faragás közben egyik vágásnál az ék eltört s a legény balkeze négy ujjába vágott bele a balta. Bejött a sümegei kórházba, ahol két ujjá végét amputálni kellett.

— **Életbiztonsági intézkedések a kőbányáknál.** Az iparos és gyári vállalatoknál, hol az emberi élet nagyon sokszor van veszedelemnek kitéve, már régóta miniszteri rendeletben előírt intézkedések őrzik és védik a munkások életét és testi biztonságát, a kőbányákra azonban a rendelet hatálya nem terjedt ki. A kereskedelemügyi miniszter 52269 IX. 1901. szám alatt kiadott rendeletével mindazon életbiztonsági intézkedéseket, melyek eddig az ipari és gyártelepeknél kötelezőleg megkivántattak, kifizésztette az üzembelen levő kőbányákra is (akár magán, akár köztulajdon képeznek azok). Nevezetesen kötelezővé tette a kőbánya tulajdonosnak az első segedelem nyújtáshoz szükséges kötő szerek és kézi gyógyszerek állandó készlet tartásához is.

— **Országos vásár.** A dörmőtéri vásár ez évben kivételesen október 25-én, pénteken lesz.

— **Nem lesz adóhátralék.** Amit eddig emberi elmével még remélni sem tudtunk, elkövetkezik az idő, hogy Magyarországon nem lesz adóhátralékos polgár. Mindenki örömmel fizeti ki adóját, az adóvégrehajtók jól megérdemelt nyugalomba vonulnak és ami eddig az adózók ingóságaival történt, jövőben az adóvégrehajtást jelző dobokkal történik meg: elárverezik ezeket a kellemetlen szerszámokat. Ezt a csodát pedig Kricsfalvy Lukácsnak köszönheti a hálás nemzet, aki javaslatot dolgozott ki, hogy akik adójukat pontosan fizetik, azok egy-egy állami sorsjegyet kapnak jutalmul, mellyel esetleg nagy pénzt, 50—200.000 koronát nyerhetnek. Lesz-e ezután polgár és polgárnő, aki nem örömmel sietne az adóhivatalokba? Sőt megérjük, hogy a magyar királyi adófelügyelő urak ilyen hirtetésekkel ragasztanak ki az uccasarkokra:

Adó nem fizetésre való fölhívás!

Az adóhivatalokban való óriási tolongásokra, való tekintettel kéretik a t. c. adózó közönség, hogy adófizetéseit ezidőszert tömegesen, ne teljesítse.

Kricsfalvy Lukács terve a következő:

A polgároknak nagy teher az adó, az adó behajtással pedig minimális számítás szerint az állam évenként harminc millió, a székesfőváros egy és fél millió, a városok és községek évi husz millió koronát vesztenek el. Ennek az állapotnak orvoslására adta ki Kricsfalvy Lukács ezelőtt, nyolc hónappal *Adósorsjáték* című munkáját, a melyet akkoriban az egész magyar sajtó melegen fogadott, s amelyről Darányi miniszter is elismeréssel nyilatkozott a szerzőhöz írt levelében. A könyv mellett törvénytervezet is van. A sorsjáték rövid terve ez:

Aki az évnegyedek első felében befizeti az odáig esedékes adóját, ha legalább évi hat koronára rug. sorsjegyet kap s nyerhet minden évnegyedben 50 koronától egész 200 ezer koronáig terjedő készpénzt. A nyereséyek száma pedig évenként harmincezer lenne.

— **A murci áldozata.** Folyó hó 15-én Szent-Györgyhegyről bort szállított Kovács András tésztentkúti (Győr) lakos három társával. A hegyen is, az uton is jól föl-fölhörpintettek a kintülő murciból, vigan hajtottak hát hazafelé. Mégis mire Nyirádra érkeztek, a nap már lebújt a hegyek mögé. Ők azonban Davecserben akarok meghálni. Hajtottak hát erősen le a nyirádi ereszkezőn, anélkül, hogy kerekét kötötték volna. Vesztere szegény Kovács Andrásnak, aki a második boros kocsin volt, mert a kocsirol lebukott s a tíz hektoliter borral terhelt kocsi keresztülment rajta. A lovak meg sem álltak, csak haladtak tovább az első kocsi után. A harmadik fuvaros is elhajtott, észre sem vette. A negyediket azonban egy fiu megállította: nézze bácsi, egy ember fekszik itt. A fuvaros odament, látta, hogy társa nem mozdul, a közeli kutból hát a kalapjában vizet hordott rá, hogy életre keltsé. De hiába mosta. Erre bemeut a faluba s megjelentette az esetet. 16-án megejtették az orvosi vizsgálatot s megállapították, hogy többek között a nehéz kocsi a szerencsétlennek egész lépét összezúzta, ami egyszerre kioltotta életét.

— **Eladó oleánderok.** Hat darab igen szép, nagy oleánder minden árban eladó. Bővebb értesítést a kiadóhivatal ad.

Az állam gyümölcsfái. Az állami gyümölcsösökben ez évben 284.770 drb. készletváltást, vagyis kiültetendő gyümölcsfát, 270 ezer vesztőt, 210 ezer dísz- és gazdasági fát és másfél millió különféle nemesítésre alkalmas vadcsesmetét termeltek. Ezt Darányi földművelésügyi miniszter rendelkezésére részben ingyen, részben kedvezményesen, részben a megállapított áron fogják kiosztani. Ingyen a községi iskolák kapnak gyümölcsfát, kedvezményesen, fél vagy még jobban leszállított áron lelkészek, tanítók és jegyzők. A magasztörzsi gyümölcsfák ára 80 fillértől lefelé, az alak és törpefáké 1 korona 20 fillér. Magcsesmeték ezre 30 koronától 12 koronáig. Öltővesszőt községek, tanítók 1 fillérjével számítva kaphatnak. Pénzért való megrendelések sorrendje szerint az állami faiskolák kezelői. Az ingyen és kedvezményesen áron kívánt gyümölcsfákért való (bélyeges) kérvényt ez évi január hó 1-éig kell a földművelésügyi miniszterhez benyújtani.

Uj választás lesz. Ilyen feliratu óriási falragaszok nagy feltűnést keltettek Kőszegen, hol különösen a templomból jövő néppártiak merev szemekkel s önelégült ábrázattal olvasták, de bezeg lebonyolított az álluk, mikor folytatva azt olvasták le a nagy veres plakátról, hogy „Uj választás lesz.” női- és gyermekkabátokban a legközelebbi községi vásáron. A sikerült reklám a szombathelyi Guttman Mór cégtől való s ha mindenik elolvasója vevőként fog jelentkezni, lesz majd ugyan nem új választás, hanem tömémentelen „köpönyegforgatás.”

Az „Ország-Világ” ünnepi Falk-száma. A legbecesebb irodalmi termék, amelyet Magyarországon illusztrált hetilap valaha produkált. Megtaláljuk benne Falk Miksának, ötven éves tevékenységét máltató fényes tollból eredő leírását, közli Falk Miksának különböző korbéli arcképeit, bemutatja a Tudományos Akadémia tagsági oklevelét, hozza Deák Ferencnek Falk Miksához intézett két eredeti levelét és közli Falk Miksa dolgozó szobáján és egyéb nagybecsű ereklyéjén kívül a Pesti Napló 1858-iki szerkesztőségének tagjait; Falk Miksának a mult időt tárgyaló rendkívül érdekes esszé-cikkein kívül Ferenczy Idának, a megboldogult királynő felolvasónőjének Falk Miksához intézett levele eredetijét. A minden tekintetben sikerült, izléssel és nagy körültekintéssel szerkesztett Falk-számnak rendkívül becses részét képezi a „Dr. Falk Miksáról” című másfél ivre terjedő rovat, melyben ötvennél több írói kapacitás és társadalmi előkelőség elmondja véleményét Falk Miksa eddigi működéséről. Csak néhány nevet említünk, hogy az olvasó megítélhesse ennek a rovatnak az értékét. Irtak bele: Agai Adolf, Ábrányi Emil, Bónitz Ferenc, Bródy Sándor, Dóczy Lajos, Földes Béla, Gelléri Mór, Hevesi József, báró Hornig Károly püspök, Latinovits Géza, báró Lécay Henrik, Molnár Viktor, Jókai Mór, Polónyi Géza, Radó Antal, Ráth György, Rothauer Miksa, Salamon Ödön, Szépfaludy Ö. Ferenc, Lauka Gusztáv, Szeberényi József, Thaly Kálmán dr., Várady Antal, Vadnay Károly és mások. A 39 oldalra terjedő szám egy koronáért megrendelhető az „Ország-Világ” kiadóhivatalában (Budapest, V. Hold-uca 7. szám). Aki az „Ország-Világra” október 1-től negyedévre 4 koronával előfizet, az ezt a számot ingyen megkapja. Előfizetések az „Ország-Világ” kiadóhivatala címére, Budapest, V. Hold-uca 7. szám, küldendők.

Magyar ipar. Az Emke-levélpapír, amely ennek a fontos kultúregyesületnek is szép jövődelmet hajt, kapható Horvát Gábor könyvkereskedésében. Ugyanitt a sümegi képeslapok sorozata három új érdekes felvétellel gyarapodott. Az Emke és a Tanítók Háza gyűjtőjét Berecky Gyula, Darnay Kálmán, Márkus Ignác, Mautner Adolf és a Würzburger Jakab cég kereskedésében árulják.

Sírok kivilágítása. Egy újabb találmány feleslegessé teszi a poharakba öntött kellemetlen szaga fagygyú mecseket. Az új találmányu sírmecsek fémkupakba öntött finom stearinból vannak készítve. A szél nem oltja el, több órán át szépen világítanak és könnyen elhelyezhetők. A mult évben tett kísérlet kitűnően bevált. Egy darab stearin mécs ára 10 fl. Kapható Darnay Kálmán kereskedésében, Sümege.

„Ermelléki első szőlőoltvány-telep” Nagy Kágya hirdetését a t. c. olvasó közönség szíves figyelmébe ajánljuk.

Hogyan élt a nép a régi időkben? A reformáció után Európaszerte nagyban átalakult a nép élete. A nép egészben jobb élethez jutott, a javak mintha arányosabban oszoltak volna meg, emelkedett a jólét. Az igaz, hogy Anglia most egy év alatt többet költött bõrra, mint eddig négy esztendőben. Ágból font kunyhók helyébe kórházak kerültek, divatba jött a kémény, addig a füst csak az eres alatt bujt ki, a vánkások közhasználatba jutnak, szőnyeg fedi a padlót, a régi sötétség és elzártkózság helyébe világos

szobák lépnek, terjed az üveg használata, ami olasz befolyásra mutat, bizalmasabb lesz az élet, a zászlós ur a vár nagyterméből belsőbb szobáiba vonul, nem lovon, gyalog jár, elhagyják a kardot és paizst, könnyű ruhát s tórt viselnek, vasruha helyett pompás öltözetet. Szóval a lovagi élet helyébe az udvari lép, a cifraság vágya ragályként terjed, az udvari emberek drágaköves menetekben és övekkel járnak; egész igaza volt a trefás mondásnak, hogy váraikat viszik a hátukon. Föllandult a kereskedés, de vele a még könnyebb pénzszerzés, a tengeri rablás is divatba jött. A pénzszerzés kalandjait kalandos pénzköltés cserélte föl. A becsület szerzése és könnyelmű kockázatása töltötték be a nemesek idejét. Nem hiába szerepel Shakespeare színműveiben oly erősen a játék és kaland. Idilli pásztortünneppek mellett előadták a középkori miszteriumokat, mithologiai csoportozatok mellett fény és kicsapongás töltötte be az életet.

Ennek a kornak a leírását találni a Nagy Képes Világtörténet 138. füzetében. A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marcali Henrik dr. egyetemi tanár, ki egyuttal a kötet írója is. Egy-egy kötet ára díszes félbörkötésben 16 korona; füzetekint is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Irod. Int. Rt. Budapest, VIII., Üllői-ut 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés utján.

Közgazdaság.

A cukorrépa és a műtrágya.

Az elmúlt évben egy igen érdekes vitaközt olvastunk, amelynek tárgya az volt, vajjon érdemes-e a mai csekély alacsony répaárak mellett műtrágyát is használni a cukorrépa-termésnél. — A vitaközlés eredménye az volt, hogy répa-termelőink szakszerű kísérlet végrehajtására hívták fel egymást, hogy annak eredményeiből vonhassák le a konzekvenciát. — Ma megkaptuk már az egyik termelő jelentését, mely a következőket tartalmazza.

A kísérletre 10 magyar hold volt egymás mellett kihalitva, melyek közül 5 trágyázatlan maradt, 5 pedig magyar holdanként 50 Kg. chililitromot kapott, fele részben a vétes olótt, fele részben a kapálás előtt, továbbá 100 Kg. 18 százalékos szuperfoszfátot a tavaszi grubberolás előtt. — Elővetemény mindenütt őszi buza. — A földmunka pedig sekély tarlófóris, mely őszi szántás és tavaszi grubberolásból állott. — A vetés teljesen egy időben 85 cm sortávra történt, a sorokba 15 cm. ritkítással. — Ápolás tekintetében valamennyi tábla a saraboláson kívül két kapálásban részesült.

Termelt a trágyázatlan részen, tehát 5 magyar holdon 620 q. tisztított cukorrépa, a trágyázott részen pedig 768 q. tisztított cukorrépa s így a trágyázás javára az 5 magyar holdra 148 q. tisztított cukorrépa esett, vagyis magyar holdanként 296 q. többlet.

A műtrágyázás költsége holdanként 24 koronát tett ki, s így a holdankinti tiszta jövedelem 34 koronával volt több a műtrágyázott részen, mint a trágyázatlanon.

Kétségtelenül bebizonyosodott tehát, hogy a műtrágyát nagyon is érdemes a cukorrépa-földeken használni, mert a terméshozadék hatása jelentékenyen emelte a tiszta jövedelmet. — De azt sem szabad elfelednünk még, hogy annak közvetett hatása az utána következő növényen is mutatkozni fog s hogy a trágyázott cukorrépa erőteljesebben fejlődhetvén, úgy a szárazságnak, mint a répa kárttevőinek is jobban ellentállhatott.

Terméketlen gyümölcsfák termővé tétele.

Gyakran előfordul a gyümölcsösökben az az eset, hogy egyes fák különösen az idősebbek, nem teremnek s a kivágatás sorsára jutnak. — Az ily fákat kevés utánjárással nagyon könnyen termőkkel tehetjük, ha a következőkép cselekszünk.

Télen a fa koronájának fél átmérője árnyában a fa törzse körül 1—2 ásonyom széles, 3 ásonyom mélységű kőrárkot ásunk s az ebben látható gyökereket éles késsel lemetsszük. Ezután az árokból kidobott földet, illetve annak egy részét összevegyítjük műtrágyával elegyített komposztfölddel s az árkot újra betöltjük.

A metszési helyen rostos gyökerek képződnek, melyek az erőteljes földből sokkal több táplálékot képesek felvenni, mint az oly fák gyökerei, melyek nem voltak megmetszve. Ez eljárással tavasszal a fa fejlődését visszatartjuk s a gyümölcsrügyek fejlődését pedig elősegítjük.

Tanácsos lesz ezenkívül évenként vagy a tél folyamán, vagy rügyfakadáskor jó trágyaléval vagy hígított trágyával megöntözni a fát olyformán, hogy az öreg fa idejéhez mérten minden egyes évére egy-egy öntöző kanna trágyalévet öntünk annak tányérjára.

Magát az egész eljárást minden harmadik évben kell ismételni, mert körülbelül ez az idő, amely alatt a fa körül levő földben a föld táplálékanyaga kimerül.

Csaknem valamennyi gyümölcsfa meghálálja az ilyen kezelést, kivételt legfeljebb a mandula, diófa és a szelid gesztenyefa képez.

Ma, midőn a gyümölcs mind keresettebb exportcikké válik, nagyon is háladatos a fent körülírt eljárás mert roppant nagy mértékben képessé teszi az a fákat a bő termésre s ezzel a jövedelem jelentékeny emelésére.

4258/tk. 1901.

Árverési hirdetés kivonat.

A sümegi kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a csabrendeki takarékpénztár végrehajthatónak Óhidi Pál és neje Móri Katalin végrehajtható szövedők elleni 200 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajthatási ügyében az árverést a sümegi kir. járásbírósa területén levő a Mihályfai 44 sz. tjkvben f 53/b hrsz. alatt Óhidi Pál és neje Móri Katalin tulajdonán felvett ingatlanra 329 kor; a 471 sz. tjkvben f 193 hrsz. alatt 1/2 részben Móri Katalin 1/2 részben Móri Imre és 1/2 részben Óhidi Pálné Móri Katalin tulajdonán felvett egész ingatlanra 166 kor; a 133 sz. tjkvben f 506 hrsz. alatt 1/2 részben Móri Katalin, 1/2 részben Móri Imre, 1/2 részben Óhidi Pálné Móri Katalin és 1/2 részben Benkő Ferenc és neje Csibok Ágnes tulajdonán felvett egész ingatlanra 57 kor; az ugyanazon tjkvben f 537 hrsz. alatt felvett ingatlanból Móri Katalin A. 2. alatt illető 1/2 részre 298 korona 50 fillérben ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1901. évi november hó 9-ik napján délelőtt 10 órakor Mihályfa község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladhatni fognak.

Árverezni szándékozlók tartoznak az ingatlanok becserának 10%-át vagyis 32 kor. 90 fill.; 16 kor. 60 fill.; 5 kor. 70 fill.; 29 kor. 85 fillért készpénzben, vagy 1881. évi LX. t. c. 42. §. jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság. Sümege, 1901. évi augusztus hó 22-én.

Saághy kir. aljbíró.

Szőlőoltványok.

szokványminőségben.

A legkiválóbb 42 bor- és csemegefajokban fajtisztán, teljes jótállással.

ÉLŐKERÍTÉS.

Gleditschia csemeték és magvak.

Uradaimnak, községeknek három évi törlesztésre is adatik.

Óriás tövisű, igen gyorsan fejlődő sövénynövény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül csekély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem halhatnak át. Minden rendelkezéshez rajzokkal ellátott útmutató és kezelési utasítás mellékeltek. Ezer csemete elég 200 méterre. — Ára 6 forint.

Óriási jövedelmet biztosító voltánál fogva, ennek tenyésztése számos gazdaságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt.

Színes fénynyomatu főárjegyzék ingyen és bérmentve küldetik minden rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzésen kívül még egy könyvet kap ezal, ki azt címére ingyen és bérmentve küldetni kéri, mely nincsen az ház vagy család, ahol annak tartalmát használni ne fordítanak, városban, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így még azoknak is igen érdekesen áll, kik rendelni semmit sem akarnak, mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek. Cím:

„Ermelléki első szőlőoltvány-telep” Nagy Gábor Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

Hirdetmény.

Türje község előjárósága közhírré teszi, miszerint a község tulajdonát képező külső kocsma épület

1901. november 1-én d. e. 9 órakor

Türje község házában 1902. év január 1-től számítható 5 évi időtartamra nyilvános árverésen bérbe lesz adva.

Feltételek az előjáróságnál megtudhatók.

Türje, 1901. október 18-án.

Prácser János,
kjegyző.

Kalup József,
bíró.

Horvát Gábor

könyvnyomdája, könyv- és papírkereskedése
Sümege.

Elkészít mindenféle

ügynöki és közjegyzői nyomtatványokat, műveket, folyóiratokat, eljegyzési és esketési kártyákat, számlákat, gyászlapokat, levélpapírt és borítékokat

izléses kivitelben, jutányos áron.

Teljes raktár

körjegyzői nyomtatványokból.

Sümegei és képes

levelező-lapok dús választékban kaphatók.

GYOMOR BETEGEKNEK!

Mindazoknak, — kik meghűlés, a gyomor túlterhelése, éretlen gyümölcs, nehezen emészthető forró vagy hideg ételek evése vagy a rendetlen életmód által

gyomor-fájás, gyomor-görcs, gyomor-lob, nehéz emésztés vagy elnyálkásodásban szenvednek, — ezen jó házi szer, melynek kitűnő hatását már számos éven át kipróbálták, a legmelegebben ajánlhatjuk. E házi szer az ismert

EMÉSZTŐ- és VÉRISZTÍTÓ-SZER, a

HUBERT ULRICH-féle „NÖVÉNY-BOR“.

Ezen növény-bor kiváló gyógyhatású növényekből és jó herból lesz készítve, midtál az ember emésztési szerveit föléleszti és erősíti, anélkül, hogy hashajtó szer volna. — A növénybor a vérkeringési akadályokat eltávolítja és a vért a betegséget előidéző anyagokból kitisztítja. Azonkívül hatásosan elősegíti az egészséges vérképződést.

Ha a növénybort kellő időben használatba veszik, a betegségeket már esirajukban megfojtja. Ezért ne mulassa el senki a növénybort más, egészségtelen szerekuél előnybe részesíteni. Betegségek, mint fejfájás, hőfűgés, felfűjódás, gyomorégés, rosszullet hányással, mely baj údult gyomorbetegségeknel nagyobb mérvben szokott fellépni, sok esetben néhányszor való ivás után gyógyítottak.

Székszükülés és ennek kellemetlen következményei, mint kóllka, szivdobogás, álmatlanság, valamint vértűdülés a májban, lépben és ereken (aranyeres fájdalom) növényborom által gyorsan és sikeresen fájdalom nélkül gyógyítottak. A növénybor a rossz emésztést megszünteti, az emésztő szerveket föléleszti és a gyomorban levő ártalmas anyagokat könnyű meghajtás által eltávolítja.

A soványság, vérszegénység, halaványszin, elerőtlenedés

rendesen a rossz emésztés, a kevés vérképződés és a máj betegségének következménye. Teljes étvágytalanság, idegfej és rossz kedélyállapot folytán némely beteg lassan elsorvad. E növénybor az elerőtlenedett testnek új életet ad. E növénybor az étvágyat emeli, az emésztést föléleszti és a tápláló anyagot rendszeren földolgozza, a vérképződést javítja és sieteti, az idegeket lecsendesíti és a betegnek új életkedvet ad. — Számos elismerő levél és köszönő irat igazolja el.

A növénybor kapható 3 és 4 korosú üvegekben a következő gyógyszertárakban: Csabrendek, Devecser, Jánosháza, Zala-Szent-Grót, Szent-Gál, Zircz, Pápa, Lovász-Patona, Szany, Bel-d, Sárvár, Vasvár, Csány, Keszthely, Tapolca, N.-Vázsony, Veszprém, Szombathely stb. valamint Magyarország és Ausztria összes kisebb és nagyobb helyiségeinek gyógyszertáraiban.

Utánzatoktól óvakodjunk!

8-12

Vételnél kérjünk

„Hubert Ulrich-féle Növénybort“.

Hirdetéseket a legjutányosabb áron felvesz a kiadóhivatal.

Esemény a magyar irodalomban!

NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET

AZ EGYETEMES TÖTÉNELEM
KLASSIKUS KÖNYVE, A LEG-
GAZDAGABB TÖRTÉNELMI
KÉPTÁR

Tizenkét kötetben

Eddigél három kötet jelent meg. — Négyhavonként jön egy-egy kötet

Bővebbet a prospektus, melyet mindenki ingyen kap.

A teljes mű ára 192 korona.

Szerkeszti a legkiválóbb magyar írók közreműködésével:

Marczali Henrik

Megrendelhető

3 koronás csekély havi részletfizetésre

rendelőlap segítségével, mely kivágandó és levelezőlapra ragasztva, hozzánk be-
küldendő.

Réval Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság
Budapest VIII., Üllői-ut 18.

A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET azért eseménye a magyar irodalomnak, mert az első teljes, tökéletes, minden igényeknek megfelelő világtörténelem.

A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET megjelenésével minden más világtörténeti mű elavult és értéktelenné vált.

A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET az élet bibliája és nélkülözhetetlen mindenkinék, a ki művelt ember akar lenni.

A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET az a mű, melyből az egyén, a család, a társadalom hazaszeretetet és összetartást tanul.

A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET fejleszt a műizlést, táplálja a tudást, neme-
rti a lelket

A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET briliáns stílusával és pompás illusztrációival nemcsak tanít, hanem oktatta gyö-
nyörködtet is és a legnagyobb szellemi élvezetet nyújtja.

Eszemmel megrendelem a Réval Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaságtól Budapeston a

Nagy Képes Világtörténet

ezimű művet 12 kötetben 192 koronáért, tudomásul vevén, hogy eddigél három kötet jelent meg a további kötetek é havonként jelennek meg. Kötelezem magam a társaság pénztárába Budapeston a szállítástól kezdve 3 koronát havonként mindaddig befizetni, míg a mű teljes vételára törlesztve nincsen. Az esetleg elmaradó részeket költségemre postal megbízás úján szedhetők be és ennek be nem váltása esetén a mű teljes hátralékos vételára esedékesnek válnak. A mű további kötetei a megjelenéshez képesti és fizetéssel arányában szállítandók.

Név: .....

Kell: .....

Állás: .....

Wilhelm Ferenc gyógyszerész urnak
cs. és kir. udv. szállító,
Neunkirchen, (Alsó-Ausztria.)

**„Minden reklám-dicséretet fölül-
mul”** az Ön Wilhelm-féle csúsz és köszvény ellenes
vértisztító-tréja.

Számos éven át oly borzasztó köszvényes fájdal-
malm voltak, hogy néha egy pár hétig az ágyat
kellett őrizni és a legnagyobb kínokat kiállani.
Alvásra vagy étvágyra gondolni sem mertem. Vala-
menyi erőszakos gyógyszer, mint pl. tinkturák,
mixturák, keüőc-ök és fürdők használata enyhítették
ugyan ideiglenesen fájdalmaimat, de a legkisebb
időváltozásnál a régi baj újra megjött, sőt magasabb
fokban és erőm is szemléltomást fogott.

Ekor a „Berliner Tageblatt”-ban az Ön teájáról
szóló ajánlatot olvastam, minek folytán rögtön három
csomaggal hoztattam. Már ennek eljogya után
csökkentek fájdalmaim, úgy hogy másfél év alatt
5 ily küldeményt használtam el az előirt utasítás
szerint és — hála Istennek — annyira javultam, hogy
magam teljesen egészségesnek, étvágyamat pedig
rendesnek mondhatom. Összel és télen a szabadban
volтам üzletileg elfoglalva, **améltül, hogy
a legcsekélyebb fájdalmaim is
lettek volna.** És ezt — igen tisztelt uram —
csak Önnek köszönhetem.

Kívánom, hogy minden e hajban szenvedő teljes
bizalommal az Ön csodás gyógyszeréhez forduljon,
hogy teljesen meggyógyuljon, új életkedvet nyerjen
és hogy Ön iránt — úgy mint én — hálaíra legyen
kötelezve.

Tisztelettel IV.

Fritz Menzel,

műfőző Gottlob Adolf (Fiedler utóda) postgyárában
Opatovek (Kalisch mellett) Orosz-Leugyelország.
1899. Karácsony.

JANKÓ ÁRPÁD cipésmester
Sümege.

Van szerencsém a n. é. közönség becses
tudomására hozni, hogy a téli időnyre a legjobb
minőségű bőrből, legfinomabb kidolgozású és
tartós ur-, női- és gyermekcipőket készítek a
legelőssőbb árért, a n. é. közönség teljes meg-
elégedésére.

A n. é. közönség bizalmát és b. pártfogá-
sát kérve, maradtam

kiváló tisztelettel

JANKÓ ÁRPÁD
cipésmester,
Sümege.

BORTÖMLŐK

keményedés, törés és gombásodás elleni jótállással
kaphatók

Kuschnitzky & Grünhut
cs. és kir. udv. szállítóknál
BÉCS, BUDAPEST,
I., Schottenring 5. VI., Andrássy-ut 20.

Ugyanott az összes *pincészeti eszközök, szivattyúk*
kaphatók.

Minták és árjegyzék ingyen és bérmentve.

Bereczky Gyula

csemege-, fűszer- és liszt-
kereskedése

→ SÜMEGEN. ←

Császárkörte likőr, barack, dió,
szilva, vanília, cseresznye, állás,
maraszkin, különféle pezsgők és
rumok, valamint tea a legjutá-
nyosabb árban kapható.

Saját termésű rislingi borom li-
terje 72 fillér, burgundi borom
literje 80 fillér.

Ementáli, grojer, sárvári romador
és imperiál sajt állandóan
kapható.

1 liter denaturált szesz palackai együtt 64 fillér.
Fél liter denaturált szesz palackai együtt 36 fillér.

JEGYZÉKE.

az 50,000 nyereménynek

Legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben:

1.000,000 korona

A nyeremények részletes beosztása a következő:

Középszenben fizetendő	Jutalom	Korona
1	1 jutalom	600000
1	nyer.	400000
1	„	200000
2	„	100000
1	„	90000
1	„	80000
1	„	70000
2	„	60000
1	„	40000
3	„	30000
1	„	25000
7	„	20000
3	„	15000
31	„	10000
67	„	5000
3	„	3000
432	„	2000
763	„	1000
1238	„	500
90	„	300
81700	„	200
3900	„	170
4900	„	130
50	„	100
3900	„	80
2900	„	40

50,000 nyer. és jut. összegben **13.160,000**

a melyek 5 hónap alatt húzatnak ki.

Kiváló szerencse TÖRÖK-nél.

Nagyon sokan szerencsések lettek általunk!
Öt és fél millió koronánál többet nyertek nálunk
nagyrabecsült vevőink.

Az egész világ legesélydusabb sorsjátéka a mi m.
kir. szab. osztálysorsjátékunk, mely nemsokára újból
kezdődik.

100,000 sorsjegy **50,000**

penznyereményrel sorsoltatik ki, tehát az összes sors-
jegyek fele nyer a mellékelt sorsolási jegyzék szerint.

5 hónap alatt összesen tizenhárom millió 160,000
koronát, egy hatalmas összeget sorsolnak ki. Az egész
vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az I-ső osztály eredeti sorsjegyeinek tervszerű be-
tétjei a következők:

egy nyolcad (1/8) frt	—75	vagyis	150 kor.
„ negyed (1/4) „	150	„	3—
„ fél (1/2) „	3—	„	6—
„ egész (1) „	6—	„	12—

A sorsjegyeket *utánvétellel* vagy a *pénz beküldése*
ellenében küldjük szét. Hivatalos tervezet díjtalanul.
Megrendeléseket kérünk azonnal, de legkésőbb

f. év november hó 1-ig

bizalommal hozzánk küldeni.

Török A. és Társa

BANKHÁZ
Budapest.

Hazánk legnagyobb detail osztálysorsjáték üzlete.

Főáruházi osztálysorsjáték osztályai:

1. Váci-körut 4/a. — 2. Múzeum-körut 11.
3. Erzsébet-körut 54.

Rendelőlevél kivágandó.

TÖRÖK A. és Tsa urnaknak

Kérlek részemre ..... I. oszt.
m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sors-
jegyet a hivatalos tervszettel együtt küldeni.

utánvétellel
( ) kérem
( ) postai/ványval
küldöm.
( ) mellékletem bank-
jegyekben (bőlyeg)
( ) A nem tetsző törleendő.

Pontos cím.

Aphanizon a legjobb folttisztító szer
Kapható:
MÁRKUS SALAMON FIA
cégnél SÜMEGEN.

Honi gyártmány.

Secessiós fehér zománcolt
vaslemez edény,
mely használatban is a legjobbnak bizonyult
az eddigi vasedények között és mindennek
dacára 35—40 százalékkal olcsóbb.

Kizárólagos eladás Sümegeen:
Kohn Testvérek vaskereskedése.

Honi gyártmány.

Nyomatott Horvát Gábor könyvnyomdájában Sümegeen.